

PREEK 17 JANUARI 2016

Zoals gezegd: De preek die ik bij mijn intrede heb gehouden: preek nummer 25

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes. – zo begon in vaak. Heel plechtig.

Vandaag is het een bijzondere dag. Voor mij, als beginnend predikant, voor de gemeente, een nieuwe voorganger, voor familie en vrienden. Het is een dag van dankbaarheid en blijdschap. Een moment om even bij stil te staan. Daarvoor zijn we bij elkaar.

Vanmorgen is gesproken over ‘zegen’. Je ontvangt als gelovige de zegen om daarmee ook anderen tot zegen te kunnen zijn. Een predikant mag die zegen doorgeven. Bij het voorgaan in zondagse vieringen, bij het bevestigen van huwelijken, in het pastoraat en catechese. Bij de bediening van de doop. Want dat zijn zo enkele taken van een dominee. En je hebt dus de opdracht om te zegenen en om tot zegen te zijn.

Aan de andere kant is een predikant gelijk aan elke gelovige, gelijk aan ieder mens. Iemand die zegen nodig heeft. Je leeft uit de hoop en de verwachting van de wederkomst van Christus. We komen van Bethlehem – en nog verder terug: van Adam. En we gaan met Jezus de weg van het leven. We gaan langs de dood van Golgotha naar het lege graf, en verder nog, naar het Koninkrijk van God. En die boodschap heeft alles te maken met die zegen van God. We gaan onze weg niet alleen. God gaat met ons mee. Hij zorgt voor ons.

Dat is mijn geloof. En vanuit dat geloof, kijken we vanmiddag naar een zonderlinge man uit de Bijbel: Johannes de Doper. Hij is opvallend door zijn uiterlijk, zijn kleding (een kameelharen jas en een leren gordel) en opvallend door zijn eetgewoonte: sprinkhanen en wilde honing. Maar ook opvallend is zijn boodschap: Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen. Je vraagt je misschien wel eens af hoe je als gelovige herkenbaar bent. Nou, bij Johannes zie je het direct. Hij is een gelovige die de weg kent. De weg naar het koninkrijk van God. En hij wil dat mensen die weg gaan. Johannes lijkt op Elia, de profeet van de eindtijd. Ook Elia riep: Bekeert u! Beiden hielden donderpreken, over zonde en schuld. En Johannes de Doper is niet mild. Hij scheldt gerespecteerde mensen uit.! Zou u iets aannemen van zo’n zonderling? Van zo’n zware dominee? Je zou verwachten dat de mensen met een boog om hem heen lopen. Maar het tegendeel is – vreemd genoeg – waar. In heel zijn gedrag en in zijn spreken, zet hij mensen aan het denken. En ze komen in drommen naar Johannes de Doper toe. Terwijl hij daar dus helemaal niet staat om de mensen te zegenen. Niet om lief en aardig te zijn.

Johannes staat aan de oever van de Jordaan. En daar bij dat kabbelende water en de eucalyptusbomen verzamelen de mensen zich. Om zich door hem te laten dopen. Om de blijdschap te ervaren van de bevrijding door het water van de Jordaan. Het water dat alle schuld afwast. Alle schuld en alle kwaad, alle slechte herinneringen uit het verleden. Om zo, helemaal ondergedompeld, gereinigd, als nieuwe mensen op te staan, verder te gaan met het leven.

Er is een vaste groep volgelingen, bij Johannes. Discipelen, leerlingen, die trots zijn op hun meester. Geweldig wat die Johannes allemaal kan! Ze zijn vol bewondering. En natuurlijk zijn ze ook blij voor al die mensen die zich laten dopen en die zich bekeren tot een nieuw leven. Maar bovenal zijn ze misschien wel trots op zichzelf. Want mensen kunnen trots zijn op iets waar ze zelf deel van uitmaken. Dat mag natuurlijk. Maar kijk wel uit. Er zijn kerken waar het goed gaat. Gezegende gemeenten. Waar de erediensten goed worden bezocht, waar de mensen meelevend zijn en de jeugd actief. Daar mag je trots op zijn, maar wees voorzichtig, want daar gaat het niet om.

De leerlingen van Johannes waren trots op hun succes. Maar dan staat er op een dag plotseling iemand anders aan de oever van de Jordaan, die OOK de mensen bij zich roept. OOK met een groepje discipelen. En ook DAAR wordt gedoopt en gesproken over vergeving en een nieuw begin. Ene ‘Jezus’ is er aan het werk. De leerlingen van Johannes kennen hem. Hun meester heeft het al vaak over Jezus gehad. Jezus zou de zoon van God zijn. Zelfs enkele oud-leerlingen van Johannes zijn Jezus gevolgd. Andreas bijvoorbeeld. Maar de trouwe leerlingen van Johannes aarzelen. Ze weten niet goed wat ze ervan moeten denken.

En dan komt er een man op ze af. Ze worden aangesproken door iemand die zich door Jezus en zijn

discipelen heeft laten dopen. En die man vraagt of hij daar goed aan heeft gedaan, of dat hij zich beter door Johannes had kunnen laten dopen. En er ontstaat een felle discussie over de vraag welke doop nu waardevoller is. Er is duidelijk sprake van concurrentie.

(stilte)

Ja, nou heb ik even een probleem. In preek 25 ben ik nu ongeveer op een kwart. De preken waren toen aanzienlijk langer dan nu. 20 minuten minstens. En dan sprak ik ook nog eens een heel stuk sneller. En ik vind het knap dat mensen daarnaar luisteren. Want in de preken van toen ging het vooral over de Bijbeltekst. Wat er precies staat en wat de achtergronden daarvan zijn. Exegese, wordt dat genoemd, zo heb ik aan de Theologische Universiteit in Kampen geleerd tijdens de studie.

Ik sla dus maar een stukje over en ga naar het einde van de preek. Daar gaat het over wat Johannes zegt: Hij moet wassen, ik moet minder worden. Wassen, dat is 'groeien'. Jezus moet groeien, ik moet kleiner worden. Johannes de Doper is heel bescheiden. En dat wilde ik als dominee aan het begin van mijn werk ook duidelijk maken blijktbaar. Het gaat niet om mij. Het gaat om Jezus. Het gaat om God. Het gaat om de boodschap van het Koninkrijk. Het gaat om de weg die mensen in hun leven moeten gaan.

(stilte) – slot van de preek van 25 jaar geleden

Het gaat om Jezus, zegt Johannes. Hij moet groeien, ik moet minder worden. Johannes weet dat hij een vriend van Jezus is. Een vriend van de bruidegom. Daarin ligt voor hem de zin van het leven. Dat kun je alleen zeggen als je in Christus gelooft als de levende Heer. De bruidegom bij wie wij horen. Vandaag als kerk. Geen figuur uit een ver verleden. Nee, ook vandaag is onze hulp de Naam van die God en Heer. De hulp die we nodig hebben als het moeilijk wordt. Dan bidden we dat alles wat we doen uiteindelijk voor Jezus is en in zijn naam gebeurt. Dan hebben we geen hogere taak dan 'wegwijzers' te zijn. Dat is genoeg. En Johannes roept de mensen op: Bekeert u, want het koninkrijk van de hemelen is nabij. Jezus is onderweg en wij gaan hem tegemoet. Daarin zit de blijdschap van Johannes.

Zo is elke gelovige een vriend van de bruidegom, een vriend van Jezus. En samen als kerk zijn wij de bruid. In het dagelijks leven verwachten wij als bruid de bruidegom. En als vriend van de bruidegom mogen wij zijn komst aankondigen. Hij komt eraan! Bekeert u, want het koninkrijk is nabij.

Zo mogen wij zijn als Johannes, die zegt: Hij moet groeien, ik moet minder worden. En in Jezus Christus, in de Zoon, kennen wij de Vader. Wij loven U o God, belijden U als Heer. AMEN

Best een zware preek, toen. Ik merk bij mezelf dat ik bepaalde zekerheden en dogma's heb losgelaten, of dat ik tenminste dingen anders zou verwoorden. Maar het vertrouwen is gebleven. Dat er een God is die ons leven draagt. Een begaanbare weg voor wie gelooft.